

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 7 lutego 2024 r.

Pozycja 16

POSTANOWIENIE

z dnia 14 grudnia 2022 r.

Sygn. akt Ts 75/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.I. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 135 ust. 1 pkt 1a lit. a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, ze zm.) w związku z art. 102 ust. 1 pkt 4 i art. 102 ust. 1c ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2015 r. poz. 155, ze zm.) w związku z art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 541) oraz art. 137 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo o ruchu drogowym w zakresie, w jakim:
 - a) „pozbawi[a] prawa do sądu przy jednoczesnej konstrukcji modelu jednoosobowego wymiaru sprawiedliwości stosowania sankcji prawno-karnej przez władzę inną niż sądowa oraz pozbawi[a] prawa do obrony i wyklucz[a] stosowani[e] zasady domniemania niewinności, a także pozbawi[a] możliwości następczej kontroli przez sąd bezprawności zatrzymania prawa jazdy, nawet w sytuacjach oczywistych, gdzie mimo wykazania, że w miejscu przekroczenia prędkości nie mógł być legalnie posadowiony znak terenu zabudowanego, sądy administracyjne są «związane informacją z policji» nawet jeśli informacja nie uwzględnia błędu pomiarowego oraz dotyczy miejsca, które zgodnie z prawem nie może być oznakowane znakiem teren zabudowany”, z art. 42 ust. 2 i 3 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) „pozbawia się czasowo uprawnień do kierowania pojazdami, które mają oczywisty element majątkowy bez dostatecznych podstaw do czasowego pozbawienia prawa majątkowego, więc ze złamaniem klauzuli limitacyjnej dopuszczającej ograniczenie praw majątkowych, a argumentację w tym zakresie Sądy Administracyjne przemilczały”, z art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji w związku z art. 1 ust. 1 zdanie 1 oraz art. 1 zdanie 2 Protokołu nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, sporządzonego w Paryżu dnia 20 marca 1952 r. oraz Protokołu nr 4 sporządzonego w Strasburgu dnia 16 września 1963 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175/1),
 - c) „dopuszcza stosowanie wobec tej samej osoby fizycznej, za ten sam czyn, sankcji administracyjnej w postaci zatrzymania prawa jazdy i odpowie-

działności prawnokarnej za wykroczenie”, z art. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonego dnia 22 listopada 1984 r. w Strasburgu (Dz. U. z 2003 r. Nr 42, poz. 364) w związku z art. 14 ust. 7 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych otwartego do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167) oraz art. 31 i 32 Konstytucji,

- 2) przepisów wymienionych w punkcie pierwszym niniejszego postanowienia z: art. 42 ust. 2 i 3 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 w związku z art. 31 oraz art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji w związku z art. 1 ust. 1 zdanie 1 oraz art. 1 zdanie 2 Protokołu nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w związku z art. 2 oraz w związku z art. 31 w związku z art. 32 oraz z art. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w związku z art. 14 ust. 7 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, jak też z art. 2, art. 31 i art. 32 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 30 marca 2022 r. (data nadania) A.I. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

Skarżący przekroczył w obszarze zabudowanym prędkość dopuszczalną o więcej niż 50 km/h, dlatego policjant dokonujący kontroli zatrzymał jego prawo jazdy za pokwitowaniem.

Decyzją z 2 czerwca 2020 r. (znak [...]) Prezydent W. zatrzymał prawo jazdy skarżącego na okres 3 miesięcy, licząc od 27 kwietnia do 27 lipca 2020 r. i nadał tej decyzji rygor natychmiastowej wykonalności. Skarżący odwołał się, ale decyzją z 24 lipca 2020 r. (znak [...]) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję. Wobec tego skarżący złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W., który oddalił ją wyrokiem z 11 lutego 2021 r. (sygn. akt [...]). Następnie skarżący złożył w Naczelnym Sądzie Administracyjnym skargę kasacyjną, która została oddalona wyrokiem z 28 października 2021 r. (sygn. [...]).

Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 2 czerwca 2022 r. (doręczonym 19 czerwca 2022 r.) skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi przez: 1) poinformowanie, czy od wskazanego w skardze konstytucyjnej ostatecznego orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia (wraz z czterema kopiami); 2) doręczenie odpisów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem: a) wyroków: Naczelnego Sądu Administracyjnego z 28 października 2021 r. (sygn. akt [...]) i Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z 11 lutego 2021 r. (sygn. akt [...]); b) decyzji: Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W. z 24 lipca 2020 r. (znak [...]) wraz z czterema kopiami i Prezydenta W. z 2 czerwca 2020 r. (znak [...]) wraz z czterema kopiami pod rygorem ujemnych skutków procesowych.

Skarżący pismami z 27 i 28 czerwca 2022 r. (daty nadania) usunął wskazane zarządzeniem braki formalne w części, doręczając m.in. oryginały decyzji administracyjnych wydanych w jego sprawie.

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 22 września 2022 r. (doręczonym 11 października 2022 r.) wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi przez: 1) doręczenie odpisów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem wyroków: Naczelnego Sądu Administracyjnego z 28 października 2021 r. (sygn. akt [...]) oraz Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z 11 lutego 2021 r. (sygn. akt [...]); 2) sprecyzowanie przedmiotu skargi konstytucyjnej przez wyjaśnienie, czy skarżący kwestionuje art. 7 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 541) w całości (tj. ust. 1, 2 i 3), czy tylko ust. 1 pkt 2; 3) wyjaśnienie, w jaki sposób, wskazany jako podstawa orzeczenia ostatecznego, art. 137 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, ze zm.), narusza wolności lub prawa skarżącego; 4) doprecyzowanie uzasadnienia złożonej skargi przez powołanie wszystkich argumentów lub dowodów (o których mowa na stronie 6 skargi) na poparcie podniesionych w *petitum* skargi zarzutów, mających znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy pod rygorem wydania postanowienia o odmowie nadania skardze biegu.

Pismem z 18 października 2022 r. (data nadania) skarżący ustosunkował się do zarządzenia w ten sposób, że odmówił poświadczenia za zgodność z oryginałem przesłanych kopii wyroków twierdząc, że nie ma takiego obowiązku. Następnie wskazał, że przedmiotem kontroli jest art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 541) oraz wyjaśnił, w jaki sposób art. 137 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, ze zm.) narusza jego prawa lub wolności. W odniesieniu do punktu 4 zarządzenia stwierdził, że jest on niezrozumiały i zamiast podać wszystkie argumenty lub dowody na poparcie podniesionych w *petitum* skargi zarzutów, rozwinął temat pomyłek sądu podczas sprawowania wymiaru sprawiedliwości.

Zgodnie z wniesioną skargą zakwestionowana regulacja narusza prawo skarżącego do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji) przy jednoczesnym naruszeniu zasady równości (art. 32 Konstytucji). Odebranie uprawnień do kierowania pojazdami, z uwagi na ich oczywisty charakter majątkowy, powoduje ponadto nieuzasadnione ograniczenie praw majątkowych jednostki (art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji w związku z art. 1 ust. 1 zdanie 1 i art. 1 zdanie 2 Protokołu nr 1 i nr 4 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności). Dodatkowo skarżący wskazał na nieuzasadnioną „podwójną karalność” popełnionego czynu (art. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w związku z art. 14 ust. 7 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych). W konkluzji podniósł, że zaistniała sytuacja godzi w zasadę demokratycznego państwa prawa i narusza zaufanie obywateli do państwa (art. 2 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem rozstrzygnięcia merytorycznego. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

2. Po przeprowadzeniu rozpoznania wstępnego przedmiotowej skargi Trybunał Konstytucyjny ustalił, że nie spełnia ona warunków dopuszczenia do rozpoznania merytorycznego z uwagi na nieusunięcie braków formalnych wymienionych w zarządzeniu Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 2 czerwca 2022 r. oraz w zarządzeniu sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 22 września 2022 r.

3. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji jednym z podstawowych wymagań dopuszczalności merytorycznego rozpoznania skargi konstytucyjnej jest to, by była ona wniesiona po wydaniu ostatecznego orzeczenia o wolnościach, prawach lub obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji na podstawie przepisu, który został zakwestionowany w skardze. Dlatego w regulacjach u.o.t.p.TK wskazujących przesłanki, jakie powinna spełniać skarga konstytucyjna, przewidziano obowiązek dołączenia do skargi wyroku, decyzji lub innego rozstrzygnięcia wydanego na podstawie zakwestionowanego przepisu (art. 53 ust. 2 pkt 1 u.o.t.p.TK), jak również wyroków, decyzji lub innych rozstrzygnięć potwierdzających wyczerpanie drogi prawnej, o której mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK (art. 53 ust. 2 pkt 2 u.o.t.p.TK).

4. W związku z powyższym oraz mając na uwadze, że skarga zawierała liczne braki formalne, zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 2 czerwca 2022 r. – na podstawie art. 57 ust. 1 u.o.t.p.TK – skarżący został wezwany do poinformowania, czy od wskazanego w skardze konstytucyjnej ostatecznego orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia, a także do doręczenia odpisów lub poświadczonych za zgodność z oryginałem (wraz z ich czterema kopiami) wskazanych tam literalnie rozstrzygnięć. Na podstawie art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK skarżący zobowiązany jest do doręczenia ostatecznego orzeczenia wydanego w jego sprawie oraz rozstrzygnięć mających na celu potwierdzenie wyczerpania drogi prawnej.

4.1. W piśmie procesowym z 27 czerwca 2022 r. (data nadania) pełnomocnik skarżącego odniósł się do zarządzenia. Poinformował, że od wyroku NSA nie został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia. Stwierdził również, że nie istnieje norma nakazująca poświadczać za zgodność z oryginałem na każdej stronie przesłanego dokumentu czy też na nim samym i odmówił poświadczenia za zgodność załączonych do skargi kopii wyroków. Zaznaczył, że nie widział oryginałów decyzji administracyjnych wydanych w niniejszej sprawie, ponieważ posiada je skarżący, dlatego też nie może poświadczyć zgodności nadesłanych kopii. Jednocześnie zwrócił się do Trybunału o uznanie tych kopii, ponieważ ich treść wynika z nadesłanych orzeczeń, co świadczy o tym, że odpowiadają one oryginałom.

Skarżący 28 czerwca 2022 r. (data nadania) przesłał do Trybunału oryginały decyzji administracyjnych wydanych w jego sprawie.

4.2. Następnie, zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 22 września 2022 r., skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi, w tym ponownie do doręczenia odpisów lub poświadczonych za zgodność z oryginałem kopii wskazanych wyroków.

4.3. Pełnomocnik skarżącego odniósł się do tego zarządzenia pismem z 18 października 2022 r. (data nadania). Doprecyzował, że chociaż jego zdaniem cały art. 7 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 541) jest niekonstytucyjny, to przedmiotem kontroli jest art. 7 ust. 1 pkt 2. Wyjaśnił też, że art. 137 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, ze zm.) narusza prawo skarżącego do równego traktowania poprzez brak

kontroli sądowej decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy, podczas gdy w przypadku innych przestępstw popełnionych w ruchu drogowym w zakresie zatrzymania prawa jazdy decyzję podejmuje sąd. W pozostałym zakresie pełnomocnik skarżącego nie usunął braków skargi. Odnosząc się do ponownego wezwania do doręczenia odpisów lub poręczonych za zgodność kopii wyroków w piśmie procesowym z 18 października 2022 r. (data nadania), powtórzył swoje oświadczenie zawarte w odpowiedzi z 27 czerwca 2022 r. na zarządzenie Prezesa TK.

W zakresie wezwania do doprecyzowania uzasadnienia skargi przypomnieć należy, że zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK na skarżącym ciąży obowiązek uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie, zaś na podstawie art. 67 ust. 1 u.o.t.p.TK Trybunał jest związany granicami skargi konstytucyjnej w kształcie określonym przez skarżącego i nie jest uprawniony, by z urzędu uwolnić skarżącego od dopełnienia powyższego obowiązku (por. postanowienie TK z 14 stycznia 2009 r., Ts 21/07, OTK ZU nr 2/B/2009, poz. 91). Mimo tego skarżący na stronie 6 skargi odmówił wskazania wszystkich argumentów na poparcie podniesionych zarzutów, tłumacząc, że nie będzie powielał argumentów podniesionych w innych sprawach złożonych w Trybunale. Podkreślić należy, że niedopuszczalne jest samodzielne konstruowanie przez Trybunał uzasadnienia skargi, a tym bardziej uzasadnianie ogólnikowo sformułowanych zarzutów niezgodności z Konstytucją kwestionowanych przepisów (por. wyroki TK z: 28 czerwca 2018 r., sygn. SK 4/17, OTK ZU A/2018, poz. 43; 23 kwietnia 2020 r., sygn. SK 66/19 OTK ZU A/2020, poz. 13). Konkludując, Trybunał nie może samodzielnie wybierać z innych spraw podniesionych w nich argumentów i dopasowywać ich do niniejszej skargi, bowiem obowiązek uzasadnienia złożonej skargi spoczywa tylko i wyłącznie na skarżącym.

4.4. W związku z powyższym Trybunał stwierdził, że skarżący nie usunął braków skargi w zakresie określonym w punkcie 2 lit. a zarządzenia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 2 czerwca 2021 r. i mimo ponownego wezwania nie usunął braków wskazanych w punkcie 1 lit. a i b zarządzenia sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 22 września 2022 r. Podkreślić należy, że jak wynika wprost z art. 36 u.o.t.p.TK, w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.; dalej: k.p.c.). Z kolei art. 129 § 3 k.p.c. stanowi, że tylko poświadczenie za zgodność zawarte w odpisie dokumentu nadaje mu charakter dokumentu urzędowego. Trybunał zwraca więc uwagę, że oświadczenia pełnomocnika zawarte w treści skargi oraz w pismach z 27 czerwca i z 18 października 2022 r. (daty nadania), że załączone do skargi odpisy wyroków są zgodne z oryginałami, nie mogą być potraktowane jako poświadczenie za zgodność kopii wyroków. Zatem przedstawione przez pełnomocnika skarżącego niepoświadczone za zgodność z oryginałem odpisy wyroków nie spełniają wymogu określonego w art. 53 ust. 2 pkt 2 u.o.t.p.TK, bowiem skarżący jest zobowiązany do przedłożenia wyroku wydanego na podstawie kwestionowanego przepisu, a ustawa nie przewiduje wyjątków, na podstawie których skarżący mógłby być zwolniony z tego obowiązku.

Trybunał stwierdził ponadto, że skarżący nie usunął braku wskazanego w punkcie 4 zarządzenia sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 22 września 2022 r., ponieważ odniósł się do jednej z wymienionych w skardze kwestii zamiast wskazać te argumenty, które są istotne w rozpoznawanej sprawie, a które, jak wspomniał, podniósł w innych toczących się przed Trybunałem sprawach.

5. Zgodnie z art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK, jeżeli skarga nie spełnia wymagań przewidzianych w ustawie a usunięcie braków jest możliwe, wyznaczony do rozpoznania wstępnego sędziego Trybunału wydaje zarządzenie, w którym wzywa do ich usunięcia w ter-

minie siedmiu dni. Trybunał stwierdził, że skarżący był prawidłowo wezwany do usunięcia braków na etapie kontroli przeprowadzonej przez Prezesa Trybunału Konstytucyjnego w trybie art. 57 ust. 1 u.o.t.p.TK oraz kontroli przeprowadzonej przez sędziego Trybunału Konstytucyjnego w trybie art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK. Oznacza to, że Trybunał poprzestaje na ustaleniu, że skarżący, mimo dwukrotnego wezwania, nie doręczył rozstrzygnięć wskazanych w punkcie 2 lit. a zarządzenia Prezesa TK z 2 czerwca 2022 r. oraz w punkcie 1 lit. a i b zarządzenia sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 22 września 2022 r., a nadto nie wskazał wszystkich argumentów lub dowodów na poparcie przedstawionych zarzutów. W konsekwencji należy stwierdzić, że nie usunął braków formalnych skargi konstytucyjnej.

Z tych przyczyn Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.